

OGŁOSZENIE

Dyrektor Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii na podstawie § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz.U. z 2011 r. Nr 6 poz. 27), ogłasza nabór wniosków na realizację w latach 2012 -2013 zadań w ramach następujących programów Ministra Zdrowia:

PROGRAM I: Wsparcie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych a także rozwiązywania problemów z tym związanych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1.	Dokonanie przeglądu aktualnego stanu światowej wiedzy naukowej dotyczącej uzależnień behawioralnych , w tym hazardu problemowego i patologicznego.
2.	Opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy hazardu patologicznego oraz innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
Łączna kwota na realizację zadań w ramach Programu I 500 000,00,-	

PROGRAM II: Podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1.	Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych na temat skutecznych metod profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.
2.	Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych na temat zagrożeń związanych z hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi, w zakresie: 1) skutecznych metod profilaktyki, 2) terapii osób z uzależnieniami behawioralnymi, - adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia.
3.	Przygotowanie i przeprowadzenie międzynarodowej konferencji naukowej na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi, uwzględniającej skuteczne metody profilaktyki i terapii w tym zakresie.
4.	Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu szkoleniowego adresowanego do operatorów gier losowych, ukierunkowanego na promowanie odpowiedzialnego i kontrolowanego grania oraz rozpoznawanie symptomów grania problemowego i patologicznego.
5.	Opracowanie i wydanie publikacji naukowej na temat skutecznych strategii profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych adresowanej do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.
Łączna kwota na realizację zadań w ramach Programu II 1 500 000,00,-	

* zamiast terminu „innych uzależnień nie stanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych”, które definiuje art. 88 Ustawy z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, na potrzeby tego dokumentu stosuje się sformułowanie „innych uzależnień behawioralnych”.

PROGRAM III: Profilaktyka uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Nr zadania	Nazwa zadania
1.	Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania uzależnieniom od hazardu problemowego lub patologicznego oraz innym uzależnieniom niestanowiącym uzależnień od substancji psychoaktywnych.
2.	Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektów w zakresie: 1) wczesnej interwencji skierowanej do osób korzystających z gier hazardowych; 2) profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem problemowym/ patologicznym lub innymi uzależnieniami niestanowiącymi uzależnień od substancji psychoaktywnych.
Łączna kwota na realizację zadań w ramach Programu III:	
500 000,00,-	

PROGRAM IV: Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki dotyczącej rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Nr zadania	Nazwa zadania
1.	Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z: 1) problemowym i patologicznym hazardem; 2) innymi uzależnieniami behawioralnymi, adresowanych do populacji ogólnej oraz grup szczególnego ryzyka, z uwzględnieniem grup wiekowych.
2.	Opracowanie i rozpowszechnienie informatora na temat placówek udzielających pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego/ patologicznego w Rzeczypospolitej Polskiej.
3.	Opracowanie i prowadzenie strony internetowej o charakterze informacyjno-edukacyjnym, obejmującej problematykę uzależnień behawioralnych, w tym problematykę dotyczącą hazardu problemowego/ patologicznego oraz uruchomienie i obsługę poradni internetowej w zakresie tej problematyki.
4.	Uruchomienie i prowadzenie telefonu zaufania świadczącego pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych.
5.	Organizacja regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi uwzględniających metody profilaktyki i sposoby rozwiązywania problemów tym zakresie.
Łączna kwota na realizację zadań w ramach Programu IV	
1 500 000,00,-	

PROGRAM V: Rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	
Nr zadania	Nazwa zadania
1.	Zintegrowany i kompleksowy program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin
Łączna kwota na realizację zadań w ramach Programu IV	
9 500 000,00,-	

Łączna kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację Programów Ministra Zdrowia wynosi: 13 500 000 zł.

Krajowe Biuro zastrzega sobie możliwość zmiany zakresu rzeczowego i finansowego zadań objętych niniejszym naborem wniosków. Podane kwoty na realizację zadań merytorycznych mogą ulec zmianie, w szczególności w przypadku stwierdzenia, że zadania można zrealizować mniejszym kosztem lub środki Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych zostaną zmniejszone z przyczyn trudnych do przewidzenia w dniu ogłoszenia naboru wniosków.

Szczegółowe warunki naboru wniosków stanowią integralną część niniejszego ogłoszenia.

Wnioski w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach powinny być dostarczone osobiście lub pocztą do siedziby **Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, ul. Dereniowa 52/54, 02-776 Warszawa, w terminie do dnia 30 listopada 2011 r., do godz. 16.00.**

Wnioski, które wpłyną po ww. terminie, niezależnie od daty stempla pocztowego, nie będą podlegały ocenie. W celu wyeliminowania ewentualnych opóźnień związanych z przekazaniem drogą pocztową przesyłek, Krajowe Biuro zwraca uwagę na możliwie wczesną wysyłkę wniosków i sugeruje, aby były to przesyłki priorytetowe ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Oceny wniosków, pod względem formalnym i merytoryczno-finansowym dokona Komisja Konkursowa powołana przez Dyrektora Biura. Ocena zostanie dokonana zgodnie z kryteriami określonymi w „Szczegółowych warunkach naboru wniosków na realizację programów Ministra Zdrowia w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych w latach 2012–2013”.

Regulamin postępowania Komisji Konkursowej jest dostępny na stronie internetowej Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii www.kbpn.gov.pl i w siedzibie Biura w **Warszawie przy ul. Dereniowej 52/54.**

Postępowanie konkursowe będzie prowadzone w terminie do 2 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków, tj. do dnia 31 stycznia 2012 roku.

W pozostałych kwestiach nieuregulowanych wymienionym regulaminem zastosowanie mają przepisy powszechnie obowiązujące.

**Szczegółowe warunki naboru wniosków na realizację
Programów Ministra Zdrowia w zakresie rozwiązywania
problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych
uzależnień nie stanowiących uzależnienia od substancji
psychoaktywnych w latach 2012-2013**

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne	str. 5
2. Termin i tryb naboru wniosków	str. 6
3. Opis zadań konkursowych	str. 9
4. PROGRAM I: <i>Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych a także rozwiązywania problemów z tym związanych. ....</i>	str. 9
5. PROGRAM II: <i>Podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.....</i>	str. 13
6. PROGRAM III: <i>Profilaktyka uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych. ....</i>	str. 24
7. PROGRAM IV: <i>Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki dotyczącej rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.....</i>	str. 29
8. PROGRAM V: <i>Rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.....</i>	str. 40
9. Taryfikator	str. 43

Podstawy prawne zlecania zadań

1. Ustawa budżetowa na rok 2012
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 19 listopada 2009 roku grach hazardowych(Dz. U. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 27)

Termin i tryb naboru wniosków

1. Wnioski o udzielenie dofinansowania na realizację projektów należy składać osobiście lub pocztą w terminie do dnia 30 listopada 2011 roku do godz. 16.00 w siedzibie **Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, 02-776 Warszawa, ul. Dereniowa 52/54 w zamkniętej kopercie** opatrzonej nazwą i adresem Wnioskodawcy oraz wskazaniem nazwy zadania/zadań.
2. Wnioski, które wpłyną po terminie wskazanym w ogłoszeniu, niezależnie od daty stempla pocztowego, nie będą podlegały rozpatrzeniu.
3. Wnioski należy składać na druku „*Wniosek o dofinansowanie realizacji zadania realizowanego ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw zdrowia*”. Zaleca się, aby strony wniosku były połączone, np. wpięte do skoroszytu lecz nie zbindowane.
4. W przypadku ubiegania się o dofinansowanie realizacji kilku zadań należy złożyć odrębne wnioski na każdy typ zadania.
5. Wnioski wraz z oświadczeniami (oświadczenie wnioskodawcy oraz oświadczenie dotyczące spełniania wymagań koniecznych do realizacji projektu) należy złożyć w 2 jednobrzmiących egzemplarzach.
6. Wnioskodawca, niezależnie od liczby składanych wniosków, powinien złożyć jeden komplet dokumentów formalnych w osobnej kopercie z adnotacją „Dokumenty formalno-prawne, Nazwa Wnioskodawcy”.
7. Wykaz wymaganych załączników:
  - 1) Aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru lub ewidencji,
  - 2) Sprawozdanie finansowe (bilans, rachunek zysków i strat, informacja dodatkowa) i merytoryczne (w odniesieniu do podmiotów zobowiązanych do sporządzania takiego sprawozdania) za 2010 rok,
  - 3) Aktualny statut wnioskodawcy,
  - 4) Zaświadczenie z banku potwierdzające brak zajęcia rachunku bankowego z tytułów egzekucyjnych,
  - 5) Zaświadczenie o nadaniu numeru REGON (kopia),
  - 6) Decyzja o nadaniu numeru NIP (kopia),
  - 7) Opinie, rekomendacje (fakultatywnie).
8. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.
9. Wnioski będą podlegały ocenie w terminie do 2 miesięcy od upływu terminu składania wniosków, tj. do dnia 31 stycznia 2012 roku.
10. Ocena wniosków zostanie dokonana przez Komisję Konkursową powołaną przez Dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.
11. **Wniosek musi spełniać następujące wymogi formalne:**
  - 1) być kompletny – tj. zawierać 2 jednobrzmiące egzemplarze wniosku wraz z oświadczeniami oraz komplet wymaganych załączników,

- 2) być zgodny z zakresem tematycznym zadania,
  - 3) być podpisany przez osobę/osoby uprawnione lub upoważnione* do reprezentowania wnioskodawcy, składania oświadczeń woli i zaciągania w jego imieniu zobowiązań finansowych zgodnie z zapisami Statutu organizacji, zapisami Krajowego Rejestru Sądowego, innego rejestru i/lub innych dokumentów potwierdzających umocowanie reprezentujących go osób oraz opatrzony pieczęcią firmową Wnioskodawcy,
  - 4) złożone dokumenty powinny być aktualne,
  - 5) podpisy, parafki oraz poświadczenia (czytelny podpis) za zgodność z oryginałem wraz z datą podpisu, na drukach wniosku, oświadczeniach i drukach urzędowych powinny być wystawione przez osoby uprawnione* (zaleca się, aby parafka zachodziła na tekst – wskazany niebieski kolor tuszu długopisu).
11. Wnioski nie spełniające wymogów formalnych nie podlegają dalszej ocenie i zostają odrzucone, bez możliwości ponownego złożenia w ramach tego samego postępowania konkursowego, z zastrzeżeniem ust. 12.
  12. W przypadku, gdy złożony wniosek o udzielenie dofinansowania zawiera uchybienia formalne nieistotne dla poprowadzenia prawidłowej procedury naboru, wnioskodawca może zostać wezwany do ich usunięcia w terminie do 5 dni od daty wysłania wezwania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.
  13. Udzielane dofinansowanie przeznaczone będzie przede wszystkim na realizację działań merytorycznych. Wnioskowanie o dofinansowanie kosztów rzeczowych przekraczających 25% wnioskowanego dofinansowania wymaga szczegółowego uzasadnienia.
  14. Wnioski spełniające wymogi formalne podlegają dalszej ocenie merytoryczno-finansowej pod względem:
    - 1) **Możliwości realizacji projektu**, w tym: zasobów materialnych, kadrowych oraz doświadczenia wnioskodawcy w realizacji zadań o podobnym charakterze.
    - 2) **Jakości programu merytorycznego**, w tym w szczególności: opisu problemu, zgodności celu zadania z wytycznymi określonymi w szczegółowych warunkach naboru wniosków i realności jego osiągnięcia, założeń programu, opisu działań kwalifikowanych, ich adekwatności do grupy docelowej i do celu, spodziewanych rezultatów i ewaluacji, staranności przygotowania wniosku i przedstawienia w nim treści merytorycznych.
    - 3) **Kalkulacji kosztów**, w tym: zgodności zaproponowanych stawek z taryfikatorem, adekwatności kosztów do planowanych działań celowej i oszczędnej kalkulacji kosztów, poprawności rachunkowej, udział środków własnych lub pozyskanych od innych podmiotów.
  15. Wniosek o udzielenie dofinansowania ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, zaakceptowany przez Ministra Zdrowia, i umieszczony na liście zaakceptowanych wniosków stanowi podstawę do zawarcia z wnioskodawcą umowy.

---

* Uprawnione statutowo do reprezentowania podmiotu w kontaktach zewnętrznych i posiadania zdolności do podejmowania zobowiązań finansowych w imieniu organizacji albo upoważnione przez właściwy organ (w takich okolicznościach wymagane jest przedstawienie pisemnego upoważnienia)

16. Lista zaakceptowanych wniosków zostanie zamieszczona na stronie internetowej Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii pod adresem www.kbpn.gov.pl
17. Wnioskodawca, którego wniosek nie został zaakceptowany może w terminie 7 dni od ogłoszenia listy zaakceptowanych wniosków zwrócić się do Ministra Zdrowia, za pośrednictwem Krajowego Biura, o dokonanie ponownej oceny jego wniosku.
18. Minister po dokonaniu ponownej oceny ogłasza na stronie internetowej Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii listę dodatkowo zaakceptowanych wniosków. Decyzja Ministra Zdrowia jest ostateczna.
19. Realizacja zadań zleconych następuje na podstawie zawartych umów, zgodnie z § 9 ust. 1 Rozporządzenia z dnia 16 grudnia 2010 w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.
20. W przypadku przyjęcia do realizacji wniosku na zadanie planowane do wykonania w latach od 2012 do 2013, tj. w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe.
21. W przypadku przyjęcia wniosku, realizator zobowiązany będzie do informowania, że zadanie jest współfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia. Informacja na ten temat powinna się znaleźć we wszystkich materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania.

Opis zadań konkursowych

Uwaga: zamiast terminu „innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych”, które definiuje art. 88 Ustawy z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych, na potrzeby tego dokumentu stosuje się sformułowanie „innych uzależnień behawioralnych”.

PROGRAM I

Wspieranie badań naukowych dotyczących zjawiska uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych a także rozwiązywania problemów z tym związanych

Zadanie 1

Dokonanie przeglądu aktualnego stanu światowej wiedzy naukowej dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego i patologicznego.

CEL ZADANIA:

- Podsumowanie stanu wiedzy na temat podstaw teoretycznych problemu uzależnień behawioralnych.
- Inwentaryzacja i wybór metod badawczych dotyczących rozpowszechnienia problemu i identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących uzależnień behawioralnych.
- Identyfikacja tzw. najlepszych praktyk (best practice) w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2012

METODA BADANIA:

- Przegląd literatury naukowej

ZAKRES BADANIA:

Przegląd literatury powinien objąć wszystkie pozycje zawarte w bazach danych naukowej literatury medycznej i społecznej, w których zaprezentowano koncepcje teoretyczne uzależnień behawioralnych, metody badawcze, a także metody profilaktyki i leczenia.

OCZEKIWANE REZULTATY:

Opracowanie szczegółowego raportu zawierającego:

- pełny wykaz źródeł publikacji wykorzystanych w badaniu,

- omówienie baz danych oraz ważniejszych publikacji,
- analizę literatury ze wskazaniem metod badawczych w zakresie rozpowszechniania i identyfikacji czynników ryzyka uzależnień behawioralnych,
- podsumowanie podstaw teoretycznych uzależnień behawioralnych,
- identyfikację tzw. najlepszych praktyk (best practice) w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych,
- wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie - Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie prac badawczych lub naukowych.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia badań o podobnym charakterze i zasięgu,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Przegląd baz danych z literaturą i wyszukiwanie publikacji;
2. Przegląd i analiza publikacji;
3. Opracowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje.

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Wymagany wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 2

Opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy hazardu patologicznego oraz innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

CEL ZADANIA:

Opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy hazardu problemowego/ patologicznego i innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

TERMIN REALIZACJI BADANIA: Lata 2012-2013.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy hazardu problemowego/ patologicznego lub innych uzależnień behawioralnych. Zadanie dzieli się na dwie części (A) i (B), z których każda może być przedmiotem wniosku:

A. Opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy hazardu problemowego oraz hazardu patologicznego.

Metoda badania:

- Przegląd literatury;
- Badanie walidacyjne (kwestionariuszowe).

Populacja i próba

- Populacja – osoby regularnie korzystające z gier hazardowych;
- Próba (minimalne kryteria) – trzy grupy: (1) pacjenci programów terapeutycznych z diagnozą hazardu patologicznego - 200 osób; (2) osoby z populacji generalnej regularnie korzystające z gier hazardowych w sposób problemowy - 200 osób (3) osoby z populacji generalnej grające w gry hazardowe niedoświadczające problemów - 200 osób

Zakres badania

- Operacjonalizacja kryteriów diagnostycznych F63.0 - hazard patologiczny (ICD 10) w postaci wywiadu diagnostycznego,
- Opracowanie testu przesiewowego,
- Dokonanie walidacji wywiadu diagnostycznego oraz testu przesiewowego.

B. Opracowanie i walidacja narzędzi do screeningu i diagnozy innych uzależnień behawioralnych.

Wymaga się, aby dobór populacji i próby oraz zakres badania zostały określone adekwatnie do rodzaju uzależnienia behawioralnego, do którego diagnozy i screeningu narzędzie jest przygotowywane.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia badań o podobnym charakterze i zasięgu,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Przegląd literatury;
2. Opracowanie narzędzi badawczych;
3. Druk narzędzi badawczych;
4. Zebranie danych;
5. Opracowanie danych (kodowanie, założenie i kontrola zbioru danych);
6. Wykonanie analiz statystycznych;
7. Opracowanie raportu.

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w latach 2012 -2013,
3. W przypadku składania wniosku na realizację zadań w latach 2012-2013 wymagane jest złożenie preliminarza kosztów oraz harmonogramu działań odrębnie na poszczególne lata.
4. W przypadku przyjęcia do realizacji wniosku na zadanie planowane do realizacji w latach od 2012 do 2013, tj. w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe,
5. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
6. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

PROGRAM II

Podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu i innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Zadanie 1

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych na temat skutecznych metod profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, adresowanych do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

CEL ZADANIA:

Zwiększenie kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest realizacja jednego z trzech poniżej przedstawionych modułów mających na celu zwiększenie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się profilaktyką, leczeniem i terapią uzależnień o tematykę związaną z uzależnieniami behawioralnymi:

1. Moduł konferencyjno - szkoleniowy

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych zwiększających kwalifikacje grup zawodowo zajmujących się profilaktyką, leczeniem i terapią uzależnień o tematykę związaną z uzależnieniami behawioralnymi. Projekt powinien mieć formę wykładowo-warsztatową o minimalnym wymiarze 20 godzin, w tym minimum 10 godzin warsztatów.

2. Moduł dotyczący uzależnień behawioralnych, realizowany w ramach szkoleń certyfikowanych

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie modułu dotyczącego uzależnień behawioralnych, realizowanego w ramach programów szkoleń certyfikowanych w zakresie leczenia uzależnień, realizowanych na podstawie art. 27, ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005.179.14.85 z późn. zm.) oraz na podstawie § 18 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 grudnia 1999r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, zasad funkcjonowania i rodzajów zakładów leczenia odwykowego oraz udziału innych zakładów opieki zdrowotnej w sprawowaniu opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu (Dz.U.00.3.44 z późn. zm.). Projekt powinien mieć formę wykładowo-warsztatową o minimalnym wymiarze 20 godzin, w tym minimum 10 godzin warsztatów.

Ramowy zakres tematyczny zajęć dotyczący modułu 1 i 2:

1. Uzależnienia behawioralne – klasyfikacja, definicje, postacie, nazewnictwo; aspekty prawne.
2. Diagnozowanie - objawy charakterystyczne dla poszczególnych faz rozwoju problemu, metody diagnozy.
3. Profilaktyka – strategie, metody.
4. Leczenie uzależnień behawioralnych, wczesna interwencja, interwencje kryzysowe.
5. Profilaktyka nawrotów.
6. Praca z rodziną z problemem uzależnień behawioralnych.
7. Współwystępowanie uzależnień behawioralnych i uzależnień od substancji psychoaktywnych. Metody terapii.
8. Prezentacja dobrych praktyk.

Rekomenduje się, aby projekty szkoleniowe uwzględniały zagadnienia związane ze specyfiką pracy grup zawodowych wdrażających programy.

3. Moduł TOT – Trainings of Trainers - Przygotowanie przyszłych edukatorów programów z zakresu problematyki uzależnień behawioralnych

Opracowanie lub adaptacja zagranicznych kompleksowych projektów szkoleniowych, ukierunkowanych na podniesienie kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych, terapeutycznych w zakresie uzależnień behawioralnych. Moduł powinien obejmować przeszkolenie grupy trenerów i pilotażowe wdrożenie projektu. Przedkładany projekt musi opierać się i obejmować współczesną wiedzę na temat etiologii uzależnień behawioralnych oraz skuteczne metody i strategie działania.

ADRESACI ZADANIA:

- terapeuci uzależnień;
- realizatorzy programów profilaktycznych;
- lekarze.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień;
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszty opracowania programu szkolenia;
2. Koszty konsultacji merytorycznych;
3. Koszty wynagrodzeń realizatorów – wykłady;
4. Koszty wynagrodzeń realizatorów – warsztaty;
5. Koszty wynajmu sal do organizacji szkolenia;
6. Koszty wynajmu sprzętu multimedialnego;
7. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
8. Przygotowanie i druk materiałów szkoleniowych;
9. Przygotowanie i druk certyfikatów dla uczestników szkolenia;
10. Transport uczestników szkolenia i realizatorów;
11. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe.
12. Ewaluacja szkolenia oraz przygotowanie raportu z ewaluacji projektu;
13. Zakwaterowanie uczestników i realizatorów szkolenia;
14. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów szkolenia;
15. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012 ,
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 2

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych na temat zagrożeń związanych z hazardem lub innymi uzależnieniami behawioralnymi, w zakresie:

- 1) skutecznych metod profilaktyki,**
  - 2) terapii osób z uzależnieniami behawioralnymi,**
- adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia.**

CEL ZADANIA:

Zwiększenie poziomu wiedzy studentów w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, w tym problemowego i patologicznego hazardu.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Lata 2012 – 2013.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu/projektów szkoleniowych dotyczących metod profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych, adresowanych do studentów medycyny oraz innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Projekt powinien mieć formę szkolenia wykładowo-warsztatowego o minimalnym wymiarze 30 godzin. Preferowana organizacja szkolenia w ramach programu kształcenia w szkole wyższej.

Ramowy zakres tematyczny zajęć:

1. Uzależnienia behawioralne – klasyfikacja, definicje, postacie, nazewnictwo.
2. Diagnozowanie - objawy charakterystyczne dla poszczególnych faz rozwoju problemu, metody diagnozy.
3. Profilaktyka – strategie, metody.
4. Leczenie uzależnień behawioralnych, wczesna interwencja, interwencje kryzysowe.
5. Profilaktyka nawrotów.
6. Praca z rodziną z problemem uzależnień behawioralnych.
7. Współwystępowanie uzależnień behawioralnych i uzależnień od substancji psychoaktywnych. Metody terapii.
8. Prezentacja dobrych praktyk.

ADRESACI ZADANIA:

- studenci medycyny;
- studenci innych kierunków mających zastosowanie w ochronie zdrowia.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień
- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień;
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania,
- w przypadku planowanego prowadzenia szkolenia w uczelni/szkole wyższej – deklaracja współpracy uczelni/szkoły w ramach wdrożenia pilotażowego projektu szkoleniowego.
- w przypadku ubiegania się o dofinansowanie uczelni lub szkoły wyższej, wymagana jest pisemna deklaracja władz uczelni dotycząca wdrożenia pilotażowego projektu.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Opracowanie programu szkolenia;
2. Konsultacje merytoryczne;
3. Wynagrodzenie realizatora – wykłady;
4. Wynagrodzenie realizatora – warsztaty;
5. Opracowanie materiałów dydaktycznych
6. Przygotowanie i druk materiałów dydaktycznych/szkoleniowych
7. Ewaluacja szkolenia wraz z raportem z jego ewaluacji
8. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w latach 2012 -2013,
3. W przypadku składania wniosku na realizację zadań w latach 2012-2013 wymagane jest złożenie preliminarza kosztów oraz harmonogramu działań odrębnie na poszczególne lata.
4. W przypadku przyjęcia do realizacji wniosku na zadanie planowane do realizacji w latach od 2012 do 2013, tj. w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe,

5. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
6. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 3

Przygotowanie i przeprowadzenie międzynarodowej konferencji naukowej na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi, uwzględniającej skuteczne metody profilaktyki i terapii w tym zakresie.

CELE ZADANIA :

1. Zwiększenie poziomu wiedzy i kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień behawioralnych.
2. Prezentacje doświadczeń ekspertów zagranicznych zajmujących się profilaktyką i terapią uzależnień behawioralnych.
3. Wymiana i prezentacja doświadczeń pomiędzy placówkami realizującymi programy w zakresie uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest organizacja międzynarodowej konferencji naukowej.

Minimalna liczba uczestników – 100 osób.

Ramowy zakres tematyczny konferencji:

1. Uzależnienia behawioralne – klasyfikacja, definicje, postacie, nazewnictwo; aspekty prawne.
2. Epidemiologia, wyniki badań.
3. Diagnozowanie - objawy charakterystyczne dla poszczególnych faz rozwoju problemu, metody diagnozy.
4. Profilaktyka – strategie, metody.
5. Leczenie uzależnień behawioralnych, wczesna interwencja, interwencje kryzysowe.
6. Profilaktyka nawrotów.
7. Praca z rodziną z problemem uzależnień behawioralnych.
8. Współwystępowanie uzależnień behawioralnych i uzależnień od substancji psychoaktywnych. Metody terapii.
9. Prezentacja dobrych praktyk.
10. Prezentacja ewaluacji programów profilaktyki i terapii uzależnień behawioralnych.
11. Prezentacja doświadczeń ekspertów zagranicznych zajmujących się profilaktyką i terapią uzależnień behawioralnych.
12. Zagadnienia samopomocy.

ADRESACI ZADANIA:

- terapeuci uzależnień;
- lekarze;
- realizatorzy programów profilaktycznych;
- naukowcy.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień;
- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień,
- udokumentowane doświadczenie w zakresie organizowania konferencji,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Konsultacje merytoryczne zawartości programowej;
2. Wynagrodzenie realizatorów – wykłady;
3. Wynagrodzenie realizatorów – warsztaty;
4. Wynajem sal do organizacji konferencji;
5. Wynajem sprzętu multimedialnego;
6. Tłumaczenia;
7. Przygotowanie i druk materiałów promocyjnych, konferencyjnych i pokonferencyjnych;
8. Podróż i transport wykładowców;
9. Organizacja i koordynacja konferencji – prace organizacyjne i merytoryczne/finansowe;
10. Ewaluacja konferencji wraz z raportem;
11. Noclegi dla uczestników i wykładowców konferencji;
12. Wyżywienie dla uczestników i wykładowców konferencji
13. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. W postępowaniu konkursowym zostanie wybrany jeden realizator zadania.

3. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012
4. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
5. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 4

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu szkoleniowego adresowanego do operatorów gier losowych, ukierunkowanego na promowanie odpowiedzialnego i kontrolowanego grania oraz rozpoznawanie symptomów grania problemowego i patologicznego.

CEL ZADANIA:

Zwiększenie świadomości i wiedzy dotyczącej zagrożeń związanych z hazardem oraz nabycie umiejętności rozpoznawania symptomów grania patologicznego wśród operatorów gier losowych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie i pilotażowe wdrożenie szkolenia wykładowo-warsztatowego obejmującego minimum wymienione poniżej zagadnienia:

1. Hazard – definicje, klasyfikacja, postacie, nazewnictwo; aspekty prawne.
2. Specyfika hazardu problemowego i patologicznego - objawy, skutki i zagrożenia zdrowotne i społeczne.
3. Rozpoznawanie objawów charakterystycznych dla poszczególnych faz rozwoju problemu.
4. Profilaktyka, metody krótkiej interwencji profilaktycznej.
5. Prezentacja dobrych praktyk.

ADRESACI ZADANIA:

- Operatorzy gier losowych.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.). posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia szkoleń z obszaru uzależnień,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Wynagrodzenie realizatora – wykłady;
2. Wynagrodzenie realizatora – warsztaty;
3. Wynajem sal do organizacji szkolenia;
4. Wynajem sprzętu multimedialnego;
5. Opracowanie materiałów dydaktycznych;
6. Przygotowanie materiałów dydaktycznych do druku;
7. Organizacja i koordynacja szkolenia – prace organizacyjne i merytoryczne/finansowe;
8. Ewaluacja szkolenia wraz z raportem;
9. Wyżywienie dla uczestników i realizatorów szkolenia
10. Koszty podróży realizatorów szkolenia;
11. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie)

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012,
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 5

Opracowanie i wydanie publikacji naukowej na temat skutecznych strategii profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych, adresowanej do realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

CEL ZADANIA:

- Zwiększenie dostępności do wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych.
- Zwiększenie kompetencji zawodowych realizatorów programów profilaktycznych, terapeutów uzależnień, lekarzy.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Lata 2012- 2013. Dopuszcza się realizację projektów jednorocznych.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest wydanie publikacji naukowej dotyczącej metod profilaktyki i leczenia uzależnień behawioralnych, w tym problemowego i patologicznego hazardu, przeznaczonej do bezpłatnej dystrybucji.

Dopuszcza się realizację zadania w dwóch formach:

- W przypadku wniosku dotyczącego opracowania i wydania oryginalnej publikacji należy przedstawić:
  - koncepcję publikacji,
  - konspekt publikacji,
  - krótki opis poszczególnych rozdziałów,
  - informacje na temat autorów,
  - 2 recenzje projektu publikacji, przygotowane przez ekspertów z danej dziedziny.
- W przypadku prac będących tłumaczeniami z języków obcych, należy dodatkowo dołączyć informację o posiadanej licencji uprawniającej do publikowania w Polsce.

ADRESACI ZADANIA:

- realizatorzy programów profilaktycznych,
- terapeuci uzależnień,
- lekarze.

Prawa do publikacji opracowanej w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości na Ministerstwo Zdrowia .

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY :

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.)
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.). posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej oraz szkoleniowej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu działalności profilaktycznej i/lub terapeutycznej w zakresie uzależnień,
- udokumentowane doświadczenie w zakresie działalności wydawniczej o charakterze naukowym,

- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszty honorariów autorskich;
2. Koszty recenzji;
3. Koszty tłumaczenia publikacji;
4. Koszty licencji;
5. Koszty przygotowania do druku publikacji (redakcja językowa, korekta, opracowanie graficzne, skład, łamanie);
6. Koszty druku i oprawy publikacji;
7. Koszty dystrybucji;
8. Koszty promocji publikacji;
9. Organizacja i koordynacja zadania – prace organizacyjne i merytoryczne/finansowe;
10. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w latach 2012 -2013,
3. W przypadku składania wniosku na realizację zadań w latach 2012-2013 wymagane jest złożenie preliminarza kosztów oraz harmonogramu działań odrębnie na poszczególne lata.
4. W przypadku przyjęcia do realizacji wniosku na zadanie planowane do realizacji w latach od 2012 do 2013, tj. w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe,
5. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
6. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

PROGRAM III

Profilaktyka uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień nie stanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Zadanie 1

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektu profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania uzależnieniom od hazardu problemowego lub patologicznego oraz innym uzależnieniom niestanowiącym uzależnień od substancji psychoaktywnych.

CEL ZADANIA:

Stworzenie programu z zakresu profilaktyki uniwersalnej mającego na celu zwiększenie wiedzy wśród młodzieży na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz wzmocnienie czynników chroniących.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie i pilotażowe wdrożenie programu profilaktyki uniwersalnej w zakresie zapobiegania problemowemu i patologicznemu hazardowi oraz innym uzależnieniom behawioralnym. Przedkładany projekt programu powinien obejmować rzetelne uzasadnienie wyboru programu w kontekście współczesnej wiedzy na temat skutecznych metod i strategii działania. Sugeruje się aby program uwzględniał atrakcyjną, z punktu widzenia adresatów programu, formę przekazu.

W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji, ostateczna wersja programu przeznaczona do pilotażowego wdrożenia musi uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Materiały powinny posiadać informację, że są finansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Wszelkie prawa do programu opracowanego w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania programem oraz jego upowszechniania, zostaną przeniesione w całości na Ministerstwo Zdrowia.

Dopuszczalne są dwie formy realizacji zadania:

- przygotowanie oryginalnego projektu programu,
- adaptacja programu o potwierdzonej skuteczności realizowanego w innych krajach. W tym przypadku dodatkowo należy dołączyć informację o posiadanej licencji umożliwiającej adaptację programu w Polsce.

Ramowy zakres zadania :

1) Opracowanie programu profilaktyki uniwersalnej, zawierającego: materiały pomocnicze dla realizatorów, informacje na temat problemu, jego uwarunkowań, czynników ryzyka i czynników

chroniących, scenariusze poszczególnych zajęć, wskazówki metodyczne, materiały pomocnicze dla uczniów.

- 2) Przygotowanie programu szkoleń dla realizatorów;
- 3) Szkolenie dla realizatorów;
- 4) Pilotażowe wdrożenie przygotowanego programu;
- 5) Ewaluacja formatywna programu;
- 6) Ewaluacja skuteczności programu;
- 7) Przygotowanie raportu z realizacji i ewaluacji programu;
- 8) Przygotowanie ostatecznej wersji programu (po ewaluacji).

ADRESACI PROGRAMU:

- Młodzież w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki uzależnień oraz prowadzenia szkoleń.
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.
- Preferowani będą Wnioskodawcy posiadający udokumentowane doświadczenie w zakresie opracowywania lub adaptacji programów profilaktycznych,

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszty przeglądu literatury dotyczącej przedmiotu;
2. Koszty tłumaczeń;
3. Koszty licencji;
4. Koszty honorariów autorskich;
5. Koszty szkolenia realizatorów pilotażowego projektu profilaktycznego;
6. Koszty wynagrodzeń dla realizatorów zajęć dla młodzieży – pilotaż;
7. Koszty ewaluacji oraz opracowania raportu;
8. Koszty wynajmu sprzętu multimedialnego;
9. Koszty wynajmu sal do prowadzenia szkoleń dla realizatorów;
10. Koszty wynajmu sal do prowadzenia zajęć dla młodzieży;

11. Koszty opracowania materiałów szkoleniowych;
12. Koszty przygotowania i druku materiałów dla realizatorów;
13. Koszty przygotowania i druku materiałów dla młodzieży;
14. Koszty opracowania finalnej wersji projektu (po pilotażu) – podręcznik do szkoleń realizatorów, podręcznik dla realizatorów, podręcznik dla młodzieży;
15. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe
16. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012,
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 2

Opracowanie i pilotażowe wdrożenie projektów w zakresie:

- 1) wczesnej interwencji skierowanej do osób korzystających z gier hazardowych;**
- 2) profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem problemowym/ patologicznym lub innymi uzależnieniami nie stanowiącymi uzależnień od substancji psychoaktywnych.**

CEL ZADANIA:

1. Stworzenie programu wczesnej interwencji skierowanej do osób korzystających z gier hazardowych;
2. Stworzenie programu profilaktyki selektywnej skierowanej do osób zagrożonych hazardem problemowym/ patologicznym lub innymi uzależnieniami behawioralnymi.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest przygotowanie koncepcji programu wczesnej interwencji lub profilaktyki selektywnej w zakresie zapobiegania problemowemu i patologicznemu hazardowi oraz innych uzależnień behawioralnych i jego pilotażowe wdrożenie.

Przedkładana koncepcja programu powinna obejmować rzetelne uzasadnienie wyboru programu w kontekście współczesnej wiedzy na temat skutecznych metod i strategii działania.

W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji, ostateczna wersja programu przeznaczona do pilotażowego wdrożenia musi uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Materiały powinny posiadać informację, że są finansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Wszelkie prawa do programu opracowanego w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania programem oraz jego upowszechniania, zostaną przeniesione w całości na Ministerstwo Zdrowia.

Dopuszczalne są dwie formy realizacji zadania:

- przygotowanie oryginalnego programu,
- adaptacja programu o potwierdzonej skuteczności realizowanego w innych krajach. W tym przypadku dodatkowo należy dołączyć informację o posiadanej licencji umożliwiającej adaptację projektu w Polsce

Ramowy zakres zadania :

- 1) Przygotowanie koncepcji programu wczesnej interwencji lub profilaktyki, zawierającego:
materiały pomocnicze dla realizatorów, informacje na temat problemu, jego uwarunkowań, czynników ryzyka i czynników chroniących, scenariusze poszczególnych zajęć, materiały pomocnicze do realizacji zajęć, wskazówki metodyczne;
- 2) Przygotowanie programu szkoleń dla realizatorów;
- 3) Szkolenie dla realizatorów;
- 4) Pilotażowe wdrożenie przygotowanego programu;
- 5) Ewaluacja formatywna programu;
- 6) Ewaluacja skuteczności programu;
- 7) Przygotowanie raportu z realizacji i ewaluacji programu;
- 8) Przygotowanie ostatecznej wersji programu (po ewaluacji).

ADRESACI PROGRAMU:

- Osoby zagrożone hazardem problemowym/ patologicznym lub innymi uzależnieniami niestanowiącymi uzależnień od substancji psychoaktywnych.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Jednostki naukowe i konsorcja naukowe w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 96, poz. 615 ze zm.);
- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.). posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie profilaktyki uzależnień oraz prowadzenia szkoleń.
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.
- Preferowani będą Wnioskodawcy posiadający udokumentowane doświadczenie w zakresie opracowywania lub adaptacji programów profilaktycznych,

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszty przeglądu literatury dotyczącej przedmiotu;
2. Koszty tłumaczeń;
3. Koszty licencji;
4. Koszty honorariów autorskich;
5. Koszty szkolenia realizatorów projektu;
6. Koszty wynagrodzeń dla realizatorów zajęć;
7. Koszty ewaluacji oraz opracowania raportu;
8. Koszty wynajmu sprzętu multimedialnego;
9. Koszty wynajmu sal do prowadzenia szkoleń;
10. Koszty opracowania materiałów dydaktycznych;
11. Koszty przygotowania i druku materiałów dla realizatorów;
12. Koszty przygotowania i druku materiałów dla adresatów zadania;
13. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
14. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012,
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

PROGRAM IV

Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki dotyczącej rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Zadanie 1

Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z:

- 1) problemowym i patologicznym hazardem,**
  - 2) innymi uzależnieniami behawioralnymi,**
- adresowanych do populacji ogólnej oraz grup szczególnego ryzyka, z uwzględnieniem grup wiekowych.**

CELE ZADANIA:

1. Podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z:
  - problemowym i patologicznym hazardem;
  - innymi uzależnieniami behawioralnymi.
2. Upowszechnienie wiedzy na temat czynników chroniących przed hazardem problemowym i patologicznym oraz innymi uzależnieniami behawioralnymi.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012 r.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie i wydanie materiałów informacyjno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych w formie:

- broszur,
- ulotek,
- filmu edukacyjnego,
- plakatu,
- artykułów publikowanych w czasopiśmie wydawanych periodycznie obejmujących tematykę uzależnień.

W przypadku takich materiałów jak: broszury, ulotki, plakat należy załączyć treść publikacji lub co najmniej konspekt opracowania wraz ze wstępną koncepcją graficzną.

Przy składaniu projektu dotyczącego opracowania i wydania filmu edukacyjnego należy przedstawić scenariusz. W przypadku publikacji czasopism należy załączyć ostatni numer publikacji. Niezbędne jest określenie nakładu oraz sposobu promocji i dystrybucji materiałów.

W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji ostateczne projekty muszą uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Każda forma publikacji powinna posiadać informację, że jest finansowana ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Prawa do publikacji opracowanej w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości na Ministerstwo Zdrowia.

Dopuszcza się realizację zadania w dwóch formach:

- przygotowanie i wydanie oryginalnych materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- adaptacji zagranicznych materiałów informacyjno-edukacyjnych (w tym przypadku należy dołączyć informację o posiadanej licencji uprawniającej do publikowania w Polsce).

ADRESACI PROGRAMU:

1. Populacja ogólna społeczeństwa polskiego ze szczególnym uwzględnieniem:

- młodzieży w wieku szkolnym (gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym),
- dorosłych,
- rodziców/opiekunów.

2. Grupy osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności wydawniczej i profilaktycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia działalności wydawniczej i profilaktycznej w zakresie uzależnień,
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Koszty tłumaczeń;
2. Koszty licencji;
3. Koszty honorariów autorskich;
4. Koszty produkcji filmu edukacyjnego (scenariusz, wynagrodzenie operatora kamery, montaż);
5. Koszty opracowania graficznego;

6. Koszty przygotowania do druku (skład, łamanie, korekta techniczna, itp);
7. Koszt druku materiałów;
8. Koszty promocji i dystrybucji;
9. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe.
10. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Minimalna kwota dofinansowania: 20 000 zł.
2. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012 .
4. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
5. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 2

Opracowanie i rozpowszechnienie informatora na temat placówek udzielających pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego/ patologicznego w Rzeczpospolitej Polskiej.

CEL ZADANIA:

Rozpowszechnienie wiedzy na temat oferty pomocowej dla osób z uzależnieniami behawioralnymi oraz ich bliskich i rodzin.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Wydanie drukiem i dystrybucja informatora na temat placówek udzielających pomocy w zakresie uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego/ patologicznego na podstawie materiału przekazanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Kalkulację kosztów należy przedstawić przy uwzględnieniu następujących parametrów wydania:

- nakład – 5 000 egzemplarzy
- objętość – 150 stron
- format – A5
- środek –papier 90 g, jeden kolor, kreda mat.

- okładka miękka – papier 300 g, kolor, folia matowa
- oprawa miękka, książkowa (szyta, klejona)

Zastrzega się możliwość zmiany zakresu rzeczowego i finansowego zadania. Ostateczna kwota na realizację zadania zostanie skalkulowana na podstawie materiału przekazanego wybranemu wnioskodawcy.

W przypadku przyjęcia wniosku do realizacji ostateczny projekt przed wydaniem drukiem musi uzyskać akceptację Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Publikacja powinna zawierać informację, że jest finansowana ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

ADRESACI PROGRAMU:

- Osoby z problemem uzależnień behawioralnych, w tym problemowi i patologiczni hazardziści oraz ich bliscy i rodziny;
- Placówki udzielające pomocy w zakresie uzależnień.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności wydawniczej i profilaktycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia działalności wydawniczej
- udokumentowane zasoby osobowe i rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Koszty przygotowania do druku (redakcja, skład, łamanie, korekta techniczna, opracowanie graficzne, itp.);
2. Koszty druku i oprawy;
3. Koszty promocji i dystrybucji;
4. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe.
5. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,

- pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012.
- 3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
- 4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 3

Opracowanie i prowadzenie strony internetowej o charakterze informacyjno-edukacyjnym obejmującej problematykę uzależnień behawioralnych, w tym problematykę dotyczącą hazardu problemowego/ patologicznego oraz uruchomienie i obsługę poradni internetowej w zakresie tej problematyki.

CELE ZADANIA:

1. Zwiększenie dostępu do informacji i wiedzy dotyczących zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
2. Zwiększenie oferty pomocy dla osób z problemem uzależnień behawioralnych, w tym problemowych i patologicznych hazardzistów, ich bliskich i rodzin.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: lata 2012- 2013.

2012 r. – opracowanie koncepcji pracy strony internetowej i poradni, ich uruchomienie oraz prowadzenie i obsługa,

2013 r. – prowadzenie i obsługa strony i poradni.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest opracowanie koncepcji, uruchomienie oraz kompleksowa obsługa strony internetowej oraz prowadzonej w ramach strony poradni internetowej, działającej pod adresem będącym własnością Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

W ramach realizacji zadania od Wnioskodawcy oczekuje się:

- 1) opracowania koncepcji technicznej, merytorycznej i graficznej serwisu,
- 2) opracowania koncepcji działania poradni on-line,
- 3) uruchomienia serwisu i poradni,
- 4) obsługi poradni on-line w zakresie poradnictwa psychologicznego i prawnego, zapewniającej możliwość uzyskania anonimowej porady,
- 5) prowadzenia serwisu informacyjnego w zakresie problematyki uzależnień behawioralnych zawierającego m.in.:
  - materiały informacyjne,
  - materiały edukacyjne,
  - materiały profilaktyczne,

- grę profilaktyczną,
  - bazę placówek ambulatoryjnych i stacjonarnych udzielających pomocy,
  - fora dyskusyjne,
  - ważne linki związane z tematyką strony,
  - FAQ (najczęściej zadawane pytania wraz z odpowiedziami).
- 6) redagowania zawartości serwisu oraz jego regularnej aktualizacji,
  - 7) utrzymania serwisu w stałej dostępności,
  - 8) prowadzenie statystyk,
  - 9) promocji serwisu i poradni.

Strona powinna być czytelna, przyjazna, atrakcyjna dla poszczególnych grup adresatów zadania. Nie powinna zawierać treści obraźliwych lub wywołujących negatywne skojarzenia dotyczące osób uzależnionych. Wybrany Wnioskodawca zobowiązany będzie do ścisłej współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie publikowanych treści. Strona powinna zawierać informację, że jest finansowana ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych. Prawa do materiałów opracowanych w ramach zadania, w tym do dalszego zarządzania oraz upowszechniania, zostaną przeniesione w całości na Ministerstwo Zdrowia.

ADRESACI PROGRAMU:

- Osoby zainteresowane problematyką uzależnień behawioralnych lub stykające się z nią w swojej pracy (psychologowie, pedagodzy szkolni, nauczyciele, pracownicy socjalni, terapeuci, lekarze, itd.).
- Osoby z problemem uzależnień behawioralnych, w tym hazardu problemowego/patologicznego ich bliscy i rodziny;

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności wydawniczej i profilaktycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

- Posiadanie serwera internetowego lub podpisana stała umowa z liczącym się na rynku dostawcą internetu,
- Stałe łącze internetowe,
- Zabezpieczenie serwera przed dostępem osób niepowołanych,
- Udokumentowane doświadczenie w realizacji podobnego projektu,
- Dysponowanie kadrą merytoryczną i techniczną przygotowaną do wykonania działań zgodnie z zakresem zadania (psycholog, prawnik, terapeuta uzależnień, webmaster, redaktor strony).

Wykonawca może podzlecić realizację zadania w części dotyczącej opracowania koncepcji technicznej i graficznej serwisu oraz utrzymania serwisu w stałej dostępności podmiotom świadczącym profesjonalnie usługi w tym zakresie. Wyłonienie podwykonawców ma nastąpić w sposób zapewniający jawność i uczciwą konkurencję z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.).

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszt projektu szaty graficznej serwisu (design serwisu);
2. Opłaty związane z uruchomieniem i utrzymaniem serwisu na serwerze (usługi hostingowe);
3. Koszty stworzenia lub dostosowania narzędzia typu CMS do zarządzania zawartością serwisu;
4. Koszt stworzenia koncepcji schematu poradni internetowej;
5. Koszty wynagrodzeń związanych z obsługą strony (m.in. webmaster, administrator strony, operatorzy, redaktorzy);
6. Koszty wynagrodzeń z tytułu udzielanego poradnictwa on-line (psycholog, terapeuta, prawnik);
7. Koszty opracowania materiałów informacyjnych na stronę;
8. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe;
9. Koszty ewaluacji;
10. Koszty promocji strony i poradni;
11. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA:

1. W postępowaniu konkursowym zostanie wybrany jeden realizator zadania.
2. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację działań w ramach wnioskowanego zadania.
4. W przypadku składania wniosku na realizację zadań w latach 2012-2013 wymagane jest złożenie preliminarza kosztów oraz harmonogramu działań odrębnie na poszczególne lata.
5. W przypadku przyjęcia do realizacji wniosku na zadanie planowane do realizacji w latach od 2012 do 2013, tj. w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, umowa będąca podstawą dofinansowania zadania będzie zawierana na poszczególne lata budżetowe.
6. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
7. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 4

Uruchomienie i prowadzenie telefonu zaufania świadczącego pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych.

CELE ZADANIA:

Zwiększenie oferty pomocy dla osób z problemem uzależnień behawioralnych, ich bliskich i rodzin.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2012 r.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest uruchomienie oraz kompleksowa obsługa telefonu zaufania, świadczącego pomoc w zakresie uzależnień behawioralnych, działającego pod numerem telefonu będącego własnością Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Wnioskodawca, którego wniosek zostanie zaakceptowany będzie zobowiązany w szczególności do:

1. udzielania anonimowych, bezpłatnych porad obejmujących m.in. wsparcie psychologiczne i pomoc prawną, a także udzielanie informacji na temat placówek pomocowych świadczących pomoc osobom z problemem uzależnień behawioralnych, ich bliskim oraz rodzinom,
2. dbałości o fachową i rzetelną pomoc udzielaną adresatom zadania, m.in. poprzez zapewnienie profesjonalnych realizatorów działania oraz systematyczne podnoszenie ich kwalifikacji,
3. utrzymania telefonu w dostępności codziennie w godzinach 16.00 – 21.00 (również w soboty i niedziele, z wyłączeniem dni wolnych od pracy, o których mowa w art.1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 28 ze zm.)
4. zapewnienia warunków lokalowych do prowadzenia telefonu zaufania, tj. wyodrębnienie pomieszczenia zapewniającego udzielanie informacji w sposób gwarantujący anonimowość i intymność, wyposażonego w komputer z bazą danych o placówkach pomocowych oraz dostępem do internetu.
5. promocję telefonu zaufania.

ADRESACI PROGRAMU:

- osoby z problemem uzależnień behawioralnych, ich bliscy i rodziny;

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY

- Organizacje pozarządowe (w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) posiadające w ramach zadań statutowych prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej w zakresie uzależnień.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

- Wnioskodawca powinien dysponować kadrą merytoryczną przygotowaną do wykonania działań zgodnie z zakresem zadania.
- Wnioskodawca powinien dysponować warunkami lokalowymi i rzeczowymi gwarantującymi prawidłową realizację zadania.
- Preferowani będą Wnioskodawcy, którzy dysponują udokumentowanym doświadczeniem w prowadzeniu poradnictwa telefonicznego.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Koszty przeszkolenia realizatorów;
2. Koszty wynagrodzeń realizatorów;
3. Koszty promocji telefonu zaufania;
4. Koszty bezosobowe i rzeczowe związane z obsługą organizacyjną i finansową działalności telefonu zaufani;
5. Koszty utrzymania linii telefonicznych;
6. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. W postępowaniu konkursowym zostanie wybrany jeden realizator zadania.
2. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację działań w ramach wnioskowanego zadania.
4. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
5. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Zadanie 5

Organizacja regionalnych konferencji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi, uwzględniających metody profilaktyki i sposoby rozwiązywania problemów tym zakresie.

CELE ZADANIA:

1. Uwrażliwienie osób odpowiedzialnych za politykę społeczną w województwach i osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień na problem zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi,
2. Zwiększenie poziomu wiedzy i kompetencji osób odpowiedzialnych za politykę społeczną w zakresie problematyki dotyczącej problemowego i patologicznego hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: rok 2012 r.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Przedmiotem zadania jest organizacja wojewódzkich konferencji dotyczących zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi, których celem jest dostarczenie wiedzy związanej z problematyką uzależnień behawioralnych.

Ramowy zakres tematyczny konferencji:

1. Uzależnienia behawioralne – klasyfikacja, definicje, postacie, nazewnictwo; aspekty prawne.
2. Epidemiologia, wyniki badań.
3. Diagnozowanie - objawy charakterystyczne dla poszczególnych faz rozwoju problemu, metody diagnozy.
4. Profilaktyka – strategie, metody.
5. Leczenie uzależnień behawioralnych, wczesna interwencja, interwencje kryzysowe.
6. Współwystępowanie uzależnień behawioralnych i uzależnień od substancji psychoaktywnych.
7. Praca z rodziną z problemem uzależnień behawioralnych.

ADRESACI PROGRAMU:

- Przedstawiciele jednostek/instytucji/urzędów państwowych oraz samorządu terytorialnego zobowiązani do realizacji zadań związanych z ochroną zdrowia;
- Organizacje pozarządowe prowadzące działania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień;
- Przedstawiciele innych grup zawodowych np. lekarze, pielęgniarki, policja, straż miejsca, pedagodzy, nauczyciele.

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Regionalne Ośrodki Pomocy Społecznej.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Wynagrodzenia dla realizatorów - wykłady;
2. Wynagrodzenia dla realizatorów - warsztaty
3. Koszty wynajmu sal do organizacji konferencji;
4. Koszty wynajmu sprzętu multimedialnego;
5. Koszty przygotowania i druku materiałów promocyjnych i konferencyjnych;
6. Koszty podróży wykładowców;
7. Koszty bezosobowe i rzeczowe związane z obsługą organizacyjną i finansową konferencji;
8. Koszty ewaluacji konferencji;
9. Zakwaterowanie dla wykładowców;
10. Wyżywienie dla uczestników i wykładowców konferencji;
11. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Wymagany minimalny wkład własny: 10% całkowitych kosztów projektu.
2. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na realizację działań w ramach wnioskowanego zadania.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje
4. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

PROGRAM V

Rozwiązywanie problemów wynikających z uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Zadanie 1

Zintegrowany i kompleksowy program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.

CEL ZADANIA:

Celem zadania jest zwiększenie dostępności i rozszerzenie oferty profesjonalnej pomocy patologicznym hazardzistom, osobom z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskim i rodzinom.

TERMIN REALIZACJI ZADANIA: Rok 2012.

PRZEDMIOT ZADANIA:

Zadanie ukierunkowane jest na zwiększenie dostępności zintegrowanych i kompleksowych modeli opieki i terapii patologicznych hazardzistów oraz osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin.

Kompleksowy projekt opieki i terapii powinien uwzględniać następujące rodzaje oddziaływań:

- 1) oddziaływania psychoedukacyjne adresowane do bliskich i rodzin osób uzależnionych,
- 2) oddziaływania psychoedukacyjne ukierunkowane na rozpoznawanie objawów uzależnienia,
- 3) oddziaływania psychoedukacyjne ukierunkowane na zapobieganie nawrotom uzależnień,
- 4) krótką interwencję adresowaną do osób uzależnionych,
- 5) pomoc prawną adresowaną do osób uzależnionych i ich rodzin,
- 6) uczenie odpowiedzialnego grania i rozpoznawania symptomów hazardu patologicznego oraz symptomów innych uzależnień behawioralnych,
- 7) oddziaływania psychoedukacyjne ukierunkowane na ograniczanie szkód indywidualnych i społecznych adresowane do osób, u których występują uzależnienia behawioralne.

Przedkładane projekty muszą odwoływać się i wykorzystywać współczesną wiedzę na temat etiologii patologicznego hazardu i innych uzależnień behawioralnych oraz wiedzę o skutecznych strategiach działania, w szczególności odwołujące się do koncepcji behawioralno-poznawczych, wywiadu motywującego i krótkiej interwencji. Przedkładany projekt powinien obejmować rzetelne uzasadnienie wyboru metod działania w kontekście współczesnej wiedzy oraz zawierać propozycje jak najbardziej kompleksowej odpowiedzi na zróżnicowane potrzeby osób uzależnionych, ich rodzin i bliskich. Przedkładane projekty powinny być współfinansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, co najmniej w części diagnozy nozologicznej i świadczeń zdrowotnych udzielanych przez lekarzy. Preferowane będą projekty ambulatoryjne realizowane w aglomeracjach miejskich.

Przedkładany projekt może obejmować wybrane rodzaje oddziaływań lub wszystkie wymienione. W przypadku wyboru tylko kilku rodzajów oddziaływań należy wykazać, że projekt spełnia kryterium kompleksowości poprzez dołączenie informacji o wszystkich realizowanych formach oddziaływań, także tych finansowanych z innych źródeł.

ADRESACI PROGRAMU:

- patologiczni hazardziści,
- patologiczni hazardziści z innymi współwystępującymi zaburzeniami,
- osoby z uzależnieniami behawioralnymi,
- rodziny i bliscy osób uzależnionych,

UPRAWNIENI WNIOSKODAWCY:

- Podmioty lecznicze w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zmianami), udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia psychiatrycznego lub leczenia uzależnień,

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WNIOSKODAWCY:

Wnioskodawca powinien posiadać:

- udokumentowane doświadczenie w zakresie prowadzenia działań adresowanych do osób uzależnionych, ze szczególnym uwzględnieniem patologicznych hazardzistów i osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz bliskich i rodzin tych osób;
- zasoby osobowe gwarantujące rzetelną realizację zadania - udokumentowane szkolenia na temat teorii i strategii mających zastosowanie w oddziaływaniach adresowanych do patologicznych hazardzistów i osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin;
- zasoby rzeczowe odpowiednie do realizacji zadania.

RODZAJE KWALIFIKOWANYCH DZIAŁAŃ:

1. Koszty wynagrodzeń dla realizatorów:

- zajęć edukacyjno-informacyjnych,
- poradnictwa rodzinnego,
- interwencji kryzysowych,
- krótkich interwencji,
- grup wsparcia,
- warsztatów umiejętności,
- konsultacji prawnych,
- doradztwa finansowego w zakresie optymalnego spłacania długów;

2. Koszty ewaluacji;

3. Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne, merytoryczne, finansowe.

4. Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie).

WARUNKI DOFINANSOWANIA

1. Minimalna kwota dofinansowania: 20 000 zł.
2. Wymagany minimalny wkład własny: 5 % całkowitych kosztów projektu.
3. Środki finansowe uzyskane w konkursie mogą być przeznaczone wyłącznie na:
  - realizację działań w ramach wnioskowanego zadania,
  - pokrycie kosztów realizacji działań wykonanych w roku 2012
4. Środki finansowe uzyskane w konkursie nie mogą być wydatkowane na zakup środków trwałych, cele inwestycyjne oraz remonty i modernizacje.
5. Nie dofinansowuje się działań osób prywatnych.

Taryfikator działań

W celu ujednolicenia nazewnictwa stosowanego we wnioskach i ujednolicenia systemu wynagradzania stosuje się następujące stawki w odniesieniu do wykonywanego działania:

Działanie	Jednostka miary	Cena jednostkowa brutto w zł
Analiza publikacji	Godz.	20 – 40
Ewaluacja wraz z raportem	Godz.	100 – 150
Grupy wsparcia	Godz.	40 – 60
Honoraria autorskie	Strona komputerowa	50 – 150 (1 800 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
Interwencje kryzysowe	Godz.	30 – 60
Konsultacje prawne, doradztwo finansowe w zakresie optymalnego spłacania długów	Godz.	40 – 70
Koszty związane z utrzymaniem linii telefonu zaufania (abonament, koszty rozmów telefonicznych)	Mies.	50 – 1 500
Krótkie interwencje	Godz.	25 – 40
Opracowanie raportu	Godz.	30 - 50
Organizacja i koordynacja zadania – prace administracyjne, organizacyjne i merytoryczne/finansowe	Godz.	15 – 50
Poradnictwo rodzinne	Godz.	30 – 40
Projekt szaty graficznej serwisu (design serwisu)		
Przegląd literatury, baz danych	Godz.	15 – 30
Przygotowanie publikacji do druku:		
• redakcja językowa,	Arkusz wydawniczy	120 – 150 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
• korekta,	Arkusz wydawniczy	80 – 100 (40 000 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)
• skład, łamanie	Strona po składzie	10 – 15 (w zależności od formatu publikacji i stopnia trudności)
Szkolenie realizatorów projektu profilaktycznego	Godz.	30 - 60
Tłumaczenie pisemne	Strona komputerowa	40 – 60 (1 500 znaków z odstępami między wyrazami w tekście)

Tłumaczenie ustne	Godz.	100 – 250
Transport uczestników szkolenia/konferencji (autokar/bus) i podróż wykładowców, realizatorów zadania <i>(w uzasadnionych przypadkach, w odniesieniu do kosztów podróży wykładowców zagranicznych stwarza się możliwość zwiększenia stawki. Nie dotyczy zwrotu kosztów indywidualnego dojazdu uczestnika szkolenia/konferencji)</i>		150 – 500
Warsztaty umiejętności	Godz.	40 – 70
Weryfikacje zbiorów danych	Godz.	15 - 30
Wykonanie analiz statystycznych	Godz.	30 - 50
Wynagrodzenia dla realizatorów – wykłady <i>(w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia wykładów przez wykładowców zagranicznych stwarza się możliwość zwiększenia stawki)</i>	Godz.	100 – 200
Wynagrodzenia dla realizatorów – warsztaty <i>(w uzasadnionych przypadkach np. prowadzenia warsztatów przez wykładowców zagranicznych stwarza się możliwość zwiększenia stawki)</i>	Godz.	80 – 150
Wynagrodzenia dla realizatorów zajęć dla młodzieży – pilotaż projektu profilaktycznego	Godz.	40 – 80
Wynagrodzenia dla realizatorów telefonu zaufania	Godz.	25 – 30
Wynagrodzenia z tytułu udzielanego poradnictwa on-line (psycholog, terapeuta, prawnik)	Godz.	80 – 100
Wynagrodzenia związane z obsługą strony (m.in. administrator strony, operatorzy, redaktorzy, obsługa forum)	Godz.	25 – 60
Wynajem sal do organizacji szkoleń/konferencji	Dzień	150 – 2 500
Wynajem sprzętu multimedialnego (np. laptop, rzutnik, DVD, video, nagłośnienie sali)	Dziennie wynajęcie sprzętu	150 – 600 (w zależności od rodzaju sprzętu)
Wyżywienie dla uczestników, realizatorów zadania oraz wykładowców	osobodzień	50 – 150
Zajęcia edukacyjno-informacyjne	Godz.	30 – 40
Zakwaterowanie uczestników, realizatorów zadania oraz wykładowców	osobodzień	100 – 300
Założenie zbioru danych z ankiet	ankieta	1 - 5
Zbieranie danych	Godz.	15 - 30
Inne materiały/koszty niezbędne do realizacji projektu (podać jakie, skalkulować koszt pozycji):		
• Dystrybucja publikacji		
• Druk i oprawa publikacji		
• Licencje		
• Konsultacje merytoryczne		
• Koszty związane ze stworzeniem gry profilaktycznej na stronę internetową		
• Koszty produkcji filmu edukacyjnego (scenariusz, wynagrodzenie operatora kamery, montaż)		
• Opłaty związane z uruchomieniem i utrzymaniem serwisu na serwerze (usługi hostingowe);		

• Opracowanie narzędzi badawczych
• Opracowanie finalnej wersji projektu profilaktycznego, w tym: podręcznik do szkoleń realizatorów, podręcznik dla realizatorów, podręcznik dla młodzieży
• Opracowanie graficzne
• Opracowanie materiałów dydaktycznych
• Opracowanie programu szkolenia
• Promocja publikacji, strony internetowej, poradni, telefonu zaufania
• Przygotowanie i druk: materiałów szkoleniowych/ dydaktycznych/ konferencyjnych/ pokonferencyjnych/ narzędzi badawczych
• Przygotowanie i druk certyfikatów dla uczestników szkolenia
• Recenzje
• Inne działania, podać jakie